

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Sk/34/2019
Identifikačné číslo spisu: 5017200358
Dátum vydania rozhodnutia: 29.01.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Judita Kokolevská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:5017200358.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Judity Kokolevskej a členiek senátu JUDr. Viery Nevedelovej a JUDr. Sone Langovej, v právnej veci sťažovateľky (predtým žalobkyne): H. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XXX/X, Z. P., zastúpenej advokátkou: JUDr. Ing. Ivana Kožáková, so sídlom Garbiarska 905, Liptovský Mikuláš, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta č. 8-10, 813 63 Bratislava, o preskúmanie rozhodnutia žalovanej č. 34646-5/2017-BA zo dňa 21.06.2017, o kasačnej sťažnosti proti rozsudku Krajského súdu v Žiline, č. k. 26Sa/12/2017-110 zo dňa 27.03.2019, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a .

Sťažovateľke náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Žiline rozsudkom, č. k. 26Sa/12/2017-110 zo dňa 27.03.2019, zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala preskúmania rozhodnutia žalovanej, č. 34646-5/2017-BA zo dňa 21.06.2017, ktorým zamietla jej odvolanie a potvrdila prvostupňové rozhodnutie, č. 6077-22/2017-BA zo dňa 06.02.2017, ktorým Sociálna poisťovňa, ústredie, rozhodla tak, že žalobkyňa, ktorá utrpela poškodenie zdravia v dôsledku choroby z povolania zistenej dňa 16.11.2017, podľa § 88 ods. 3, § 89 ods. 4 a § 112 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. (ďalej aj „zákon č. 461/2003 Z. z.“ alebo „zákon o sociálnom poistení“) nemá nárok na zmenu sumy úrazovej renty.

2. Po popise priebehu správneho konania a obsahu vydaných rozhodnutí orgánov verejnej správy krajský súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že v súdnom spise sa nachádza posudok, ktorý bol vypracovaný dňa 13.01.2017 posudkovou lekárkou sociálneho poistenia, H. L. O., s predmetom posudzovania: Posúdenie poklesu pracovnej schopnosti na účely úrazovej renty na základe žiadosti o prehodnotenie poklesu pracovnej schopnosti zo dňa 02.01.2017. Posudková lekárka v posudku popísala predložené doklady, Výpis z hospitalizácie Kliniky pracovného lekárstva Univerzitná nemocnica Martin od 02.09.2016 - 12.09.2016 s výsledkom: Epikríza: kontrolná hospitalizácia 58-ročnej pacientky s profesionálnym ochorením z vibrácií hláseného v roku 2008, odvtedy nepracuje. Subjektívne v popredí

vertebrogénne ťažkosti polytopné C-Th-LS chrbtice, bolesti pravého ramena, lakťa a zápästia, s akroparestéziami pravej ruky. Realizované neurologické vyšetrenie a ortopedické vyšetrenie s nálezmi, ktoré sú sumarizované v diagnostickom zázname. Pacientka preliečená analgetikami Myorelax, zmesou s dobrým efektom. Fotopletyzograficky známky vazoneurózy HK a DK. Prepustená do ambulantnej starostlivosti obvodného lekára. V celkovom posudku posudková lekárka posudzovala pokles pracovnej schopnosti na účely úrazovej renty na základe žiadosti o prehodnotenie poklesu pracovnej schopnosti zo dňa 02.01.2017. Skonštatovala, že poškodená má od 11/2007 priznanú úrazovú rentu s mierou poklesu pracovnej schopnosti 45 % pre profesionálne ochorenie z vibrácií s prevahou cievnych a neurologických zmien, hlásené v 3/2008, sťaženie spoločenského uplatnenia v hodnote 800 bodov. Pretrváva klinická symptomatológia, avšak nie je hlásené zhoršenie zdravotného stavu. V prípade zhoršenia zdravotného stavu by na Klinike PLaT zvýšili aj bodové hodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia. Na účely úrazovej renty sa posudzuje výlučne to ochorenie, ktoré bolo Klinikou pracovného lekárstva a toxikológie uznané ako profesionálne. Podľa zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, § 8 ods. 2, choroba z povolania je choroba uznaná príslušným zdravotníckym zariadením zaradená do zoznamu chorôb z povolania, čo je u menovanej choroba z vibrácií. Z uvedeného dôvodu sa ostatné ochorenia na účely úrazovej renty nezohľadňujú. Miera poklesu pracovnej schopnosti je naďalej 45 %.

3. Krajský súd po preskúmaní podkladov rozhodnutia žalovanej uviedol, že zákon neurčuje výšku percentuálneho poklesu pracovnej schopnosti, resp. spôsob jej určenia. Vo svojich ustanoveniach jednoznačne zveruje posudzovanie poklesu pracovnej schopnosti do kompetencie posudkového lekára pobočky, resp. ústredia. Pracovné postupy posudkových lekárov žalovanej sa riadia metodickými predpismi žalovanej a je na odbornom zhodnotení príslušného posudkového lekára, akú konkrétnu mieru poklesu pracovnej schopnosti určí. Vychádzal pritom zo zdravotnej dokumentácie žalobkyne, obsahujúcej predložené odborné nálezy z vyšetrení a z hospitalizácií ako aj z objektívneho vyšetrenia zdravotného stavu žalobkyne priamo posudkovým lekárom žalovanej. Posudkový lekár sociálneho poistenia pri posudzovaní zdravotného stavu poškodenej na účely úrazovej renty vychádzal z náplne práce (profesiogramu, pričom využíva všetky profesionálne skúsenosti z medicínskej aj posudkovej praxe, dáva do súvislosti dôsledky poškodenia zdravia na výkon doterajšej činnosti poškodenej ako zamestnanca a skúma aj možnosť jeho ďalšieho uplatnenia u zamestnávateľa a na trhu práce (tzv. pracovná rekomandácia). Výkon lekárskej posudkovej činnosti podľa zákona č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov, je podmienený získaním odbornej spôsobilosti posudkového lekára, ktorý musí mať špecializáciu v špecializačnom odbore posudkové lekárstvo alebo musí byť zaradený do špecializačného štúdia v špecializačnom odbore posudkové lekárstvo, preto činnosť posudkových lekárov spočíva v náležitom, objektívnom a nestrannom zistení posúdenia zdravotného stavu poškodenej, a to na základe vyšetrenia poškodenej, z doloženej zdravotnej dokumentácie, ako aj z lekárskeho správ a záverov odborných lekárov. Vzhľadom na to, že takéto posudzovanie je odbornou medicínskou otázkou, aj rozhodnutie súdu závisí predovšetkým na odbornom lekárskom posúdení. Súd si preto nemôže urobiť o tejto odbornej otázke vlastný úsudok. Posudok, ktorý spĺňa požiadavky úplnosti, celistvosti a presvedčivosti, a ktorý sa vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami, býva spravidla rozhodujúcim dôkazom pre posúdenie správnosti a zákonnosti preskúmaného rozhodnutia.

4. Posudkoví lekári pobočky a ústredia, podľa názoru krajského súdu, v posudku zohľadnili všetky zdravotné postihnutia žalobkyne a ňou predkladané odborné lekárske nálezy, ktoré v posudkoch riadne vyhodnotili. Zhodne dospeli k záveru, že jej choroba z povolania - z vibrácií - ochorenie kostí, kĺbov, svalov, ciev a nervov končatín, je spôsobená vibráciou, a to vo forme poškodenia z vibrácií, prevažne ciev a nervov. Žalobkyňa je naďalej poškodená na účely § 88 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. v dôsledku choroby z povolania a jej pokles pracovnej schopnosti bol stanovený na 45 %.

5. Žalobkyňa v priebehu celého konania tvrdila, že miera poklesu pracovnej schopnosti na účely invalidného dôchodku jej pri prehodnocovaní invalidného dôchodku bola určená v rozsahu 55 %. Žalobkyňa zároveň namietala, že jej bola zamlčovaná informácia o jednorazovom vyrovnaní z dôvodu choroby z povolania podľa § 90. Vo vzťahu k tejto námietke krajský súd uviedol, že žalobkyňa nespĺnila

podmienky nároku na jednorazové vyrovnanie v zmysle § 90 písm. a/, z ktorého vyplýva, že poškodený má nárok na jednorazové vyrovnanie, ak v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby povolania má pokles pracovnej schopnosti najmenej 10 % a najviac 40 %, pretože žalobkyňa má pokles pracovnej schopnosti 45 %.

6. Krajský súd nezistil dôvodnosť námietok žalobkyne a sám nezistil dôvody na zrušenie napadnutého rozhodnutia.

7. Voči rozsudku Krajského súdu v Žiline podala žalobkyňa v zákonom určenej lehote kasačnú sťažnosť. Poukázala na skutočnosť, že vo veci úrazovej renty bolo rozhodnuté dňa 19.09.2017, na základe preukázaného rozhodujúceho zdravotného postihnutia na horných končatinách aj napriek tomu, že v prípade tohto ochorenia nepredložila nové lekárske správy. Poukázala na iné svoje zdravotné postihnutia - bolesti chrbta, inkontinencia moču 2. stupňa, zmiešaná porucha osobnosti, depresia. Od roku 2010 jej bol zvýšený invalidný dôchodok na 60 % a jeho navýšenie predstavuje mesačne 222,20 €. Sťažovateľka popísala priebeh zisťovania jej zdravotného stavu v rámci konania o invalidnom dôchodku. Podľa jej názoru, Sociálna poisťovňa v rámci konania o invalidnom dôchodku zároveň rozhodovala aj o odňatí úrazovej renty. Správu posudkovej lekárky, H. P. podpísala z dôvodu obavy, že by jej nebolo priznané navýšenie 5 % k invalidnému dôchodku. Posudková lekárka posudkom zo dňa 19.09.2017 nerozhodovala s prihliadnutím na novodoložené lekárske posudky napriek odporúčaniam posudkovej lekárky, H. F. zo dňa 10.05.2017, vo veci zvýšenia invalidného dôchodku.

8. Sťažovateľka ďalej namietala, že nebola informovaná o nároku na jednorazové vyrovnanie, v dôsledku čoho došlo k právoplatnosti príslušného rozhodnutia zo dňa 01.10.2010. Žalovaný sa vo vzťahu k výške úrazovej renty vyjadril v jej neprospech, pričom krajský súd nezaujal stanovisko k tomu, aby bolo rozhodnutie žalovaného riadne odôvodnené. Všetky doklady, ktoré mala k dispozícii už predložila krajskému súdu.

9. V doplnení kasačnej sťažnosti na základe výzvy súdu sťažovateľka poukázala na svoje predchádzajúce podanie, v ktorom namietala nedostatočné odôvodnenia rozhodnutí orgánov verejnej správy ako i na priebeh pojednávania na krajskom súde, v rámci ktorého bola poučovaná o skutočnostiach týkajúcich sa invalidného dôchodku, ktoré nemajú vplyv na úrazovú rentu. Poukázala na lekársku správu z hospitalizácie na Klinike pracovného lekárstva a toxikológie v Martine zo dňa 16. septembra, predstavujúcu podklad pre novú žiadosť o prehodnotenie úrazovej renty. Zopakovala námietky ohľadom nedostatočného odôvodnenia a rozhodnutia žalovaného, týkajúceho sa úrazovej renty a žiadala, aby sa žalovaný ako i krajský súd vyjadrili k veci jej invalidného dôchodku zo dňa 10.05.2017 a k novodoloženým lekárskeým správam z Národného ústavu pľúcnych chorôb - Výšné Hágy, v rámci ktorých bolo odporúčené prehodnotenie invalidity. Žiadala, aby krajský súd zmenil výšku invalidného dôchodku a úrazovú rentu. Zároveň žiadala uhradiť náklady pracovnej neschopnosti z dôvodu choroby z povolania od 15.01.2008 do 17.09.2008, k čomu sa krajský súd nevyjadril. Poukázala na okolnosť, že v rozsudku krajského súdu sú uvedené doklady zo dňa 28.03.2008 a 17.09.2008 o ktorých nevie, avšak má rozhodnutie zo dňa 05.05.2008, týkajúce sa nároku na sťaženie spoločenského uplatnenia v dôsledku choroby z povolania, zistenej 16.11.2007, podľa ktorého jej bola priznaná suma 322.340 Sk ako náhrada za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia. Uvedené finančné prostriedky si nemohla uložiť do banky a zhodnotiť ich, ale použila ich na živobytie, čo bol dôvod, že po dlhý čas neobdržala žiadne finančné prostriedky za účelom pomoci v hmotnej núdzi. Sťažovateľka namietala, že Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Liptovskom Mikuláši ju doposiaľ neinformoval o výsledku hygienického prieskumu práce a pracovných podmienok u jej zamestnávateľa. Takisto namietala postupy pracovníkov príslušných inštitúcií pri preukazovaní choroby.

10. Dňa 30.07.2019 bolo krajskému súdu doručené doplnenie kasačnej sťažnosti, spracované právnu zástupkyňou sťažovateľky, poverenej na jej zastupovanie Centrom právnej pomoci.

11. Upresnila, že kasačná sťažnosť bola podaná z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci a nedostatočného vysporiadania sa s podstatnými námietkami sťažovateľky o nedostatočnosti a

nesprávnosti posúdenia jej zmeny miery poklesu pracovnej schopnosti na účely stanovenia výšky úrazovej renty. Uviedla, že v napadnutom rozsudku krajský súd prijal závery rozhodnutia žalovanej zo dňa 21.06.2017 a posudkov vyhodnotených Sociálnou poisťovňou, pričom sa obmedzil len na konštatovanie ich úplnosti, celistvosti a presvedčivosti. V odôvodnení opakovane poukazoval na skutočnosť, že posúdenie poklesu pracovnej schopnosti na účely úrazovej renty je odlišným od posúdenia pracovnej schopnosti na účely invalidného dôchodku. Žalobkyňa však namieta správnosť zistenia rozhodných skutočností z dôvodu, že žalovaná a ani krajský súd sa v rozhodnutiach nevysporiadali so všetkými následnými zmenami zdravotného stavu sťažovateľky. Nevysporiadali sa s okolnosťou, že došlo k zhoršeniu jej zdravotného stavu, pričom ostatné zdravotné nálezy sú v príčinnej súvislosti s chorobou z povolania a je ich potrebné zohľadniť. Krajský súd preto nedostatočne zistil skutkový stav veci, neskúmal opodstatnenosť námietok žalobkyne a na základe uvedeného vec nesprávne právne posúdil. Rozhodnutia oboch orgánov preto považuje sťažovateľka za nepreskúmateľné, porušujúce jej právo na spravodlivé a zákonné rozhodnutie a presvedčivé odôvodnenie. Je podľa jej názoru nelogické, aby pri ustálení choroby z povolania zistenej v roku 2007 sa vychádzalo zo zdravotného nálezu z tohto obdobia aj po uplynutí dvanástich rokov bez prihliadnutia na zhoršenie zdravotného stavu súvisiace s chorobou z povolania. Uviedla, že aj samotný zákon o sociálnom poistení predpokladá zmenu vo vývoji pracovnej schopnosti, čo vyplýva aj zo založených spisov a dokladov, ktoré preukazujú mieru poklesu pracovnej schopnosti sťažovateľky z pôvodných 45 % na 60 % pre účely invalidného dôchodku. Sťažovateľka predložila viacero dôkazov preukazujúcich zhoršenie jej zdravia, ku ktorým sa však žiaden orgán verejnej správy nevyjadril a nevysvetlil, z akých dôvodov preukázané zhoršenie zdravia nepovažoval za dôvod na zmenu výšky úrazovej renty.

12. Sťažovateľka vyjadrila presvedčenie, že v čase rozhodovania správneho súdu bol daný dôvod na zrušenie rozhodnutia žalovanej z dôvodu nedostatočne zisteného skutkového stavu. Zníženie sumy úrazovej renty v dôsledku zvýšenia invalidného dôchodku z iného zdravotného dôvodu ako z choroby z vibrácií považuje za protizákonné. Krajský súd v tomto smere pochybil, keď sa nezaoberal otázkou vplyvu poklesu pracovnej schopnosti pre účely invalidného dôchodku na zmenu poklesu pracovnej schopnosti pre účely úrazovej renty. Sťažovateľka v prípade vyhovenia kasačnej sťažnosti žiadala priznať náhradu trov konania.

13. Žalovaná vo svojom vyjadrení ku kasačnej sťažnosti uviedla, že sa v plnom rozsahu stotožňuje s právnym názorom krajského súdu. Odmietla polemiky právnej zástupkyne sťažovateľky, že posudzovanie zdravotného stavu žalobkyne bolo zo strany posudkových lekárov len formálne. Pre určovanie miery poklesu pracovnej schopnosti je rozhodujúci rozsah činnosti, ktoré žalobkyňa v dôsledku choroby z povolania, nemôže vykonávať, ktorý je vyjadrený v percentách, zodpovedajúci času, počas ktorého predmetnú činnosť žalobkyňa na pôvodnej pracovnej pozícii vykonávala. Posudkový lekár teda vychádza najmä z náplne práce poškodeného v rámci jeho pracovného zaradenia, pričom dáva do súvislosti dôsledky poškodenia zdravia na výkon doterajšej činnosti poškodeného. V žiadnom prípade nevychádza z tabuliek ale posudzuje zdravotný stav komplexne a mieru poklesu pracovnej schopnosti posudzuje individuálne. Poškodená predložila aj ďalšie lekárske správy a nálezy z lekárskeho vyšetrenia, tieto však neboli profesionálneho charakteru a nemohli mať vplyv na určenie miery poklesu pracovnej schopnosti, pretože na účely úrazovej renty sa posudzuje výlučne to poškodenie zdravia, ktoré vzniklo v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania. Žalovaná nepopiera, že v dôsledku plynutia času, pribúdajúceho veku a iných chorôb, môže byť zdravotný stav žalobkyne horší, tieto choroby však podľa odborných stanovísk posudkových lekárov nemajú charakter choroby z povolania a nemajú vplyv na úrazovú rentu žalobkyne. Žalobkyňa počas konania nepreukázala opak a relevantným spôsobom nespochybnila prijaté závery posudkových lekárov. Skutočnosť, že si žalobkyňa mylí úrazovú rentu s invalidným dôchodkom potvrdzuje fakt, že v totožnej veci sa pred Najvyšším súdom Slovenskej republiky uskutočnilo ďalšie konanie pod sp. zn. 7Sk/29/2018.

14. Právna zástupkyňa sťažovateľky nepredložila žiaden dôkaz, ktorý by závery žalovanej a krajského súdu rozporoval. Jediné na čo poukazuje, je plynutie času, teda, že nie je možné, aby u poškodenej od roku 2008 nedošlo k zhoršeniu zdravotného stavu následkom choroby z povolania. Jedná sa o výlučne subjektívny názor, ničím nepodložený.

15. Žalovaná poukázala na ustanovenie § 89 ods. 2 zákona o sociálnom poistení, v zmysle ktorého sa suma úrazovej renty zníži o sumu vyplácaného invalidného dôchodku. Zo zákona nevyplýva, že by sa suma úrazovej renty mala znížiť iba o časť invalidného dôchodku, ktorá súvisí s chorobou z povolania alebo pracovným úrazom, v dôsledku ktorého bola úrazová renta priznaná. V prípade invalidného dôchodku sa miera poklesu pracovnej schopnosti v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania vôbec nerozlišuje a invalidný dôchodok vychádza z poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť všeobecne.

16. Vzhľadom na uvedenú argumentáciu považovala žalovaná námietky sťažovateľky za nedôvodné, a preto žiadala kasačný súd, aby kasačnú sťažnosť zamietol a nepriznal sťažovateľke náhradu trov konania.

17. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP), po zistení, že kasačnú sťažnosť podal včas účastník konania, bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP) preskúmal vec mv rozsahu kasačnej sťažnosti a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná.

18. Podľa § 2 ods. 1 a 2 SSP, v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom. Každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

19. Predmetom súdneho prieskumu v danom prípade bola správnosť rozhodnutia žalovanej pri určení miery poklesu pracovnej schopnosti sťažovateľky z dôvodu stanovenej choroby z povolania.

20. Podľa § 31a ods. 1 zákona č. 355/2007 Z. z., o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov ak poskytovateľ zdravotnej starostlivosti, ktorý poskytuje zdravotnú starostlivosť fyzickej osobe, má podozrenie, že jej ochorenie súvisí s vykonávanou prácou, odošle ju na vyšetrenie lekárovi s odbornou spôsobilosťou na výkon špecializovaných pracovných činností v špecializačnom odbore pracovné lekárstvo, špecializačnom odbore klinické pracovné lekárstvo a klinická toxikológia alebo špecializačnom odbore dermatovenerológia so sídlom najbližšie k miestu pracoviska fyzickej osoby.

21. Podľa § 31a ods. 2 zákona č. 355/2007 Z. z., chorobu z povolania a ohrozenie chorobou z povolania (ďalej len „choroba z povolania“) uznáva na základe posúdenia zdravotného stavu fyzickej osoby a odborného stanoviska príslušného orgánu verejného zdravotníctva podľa odseku 4 špecializované pracovisko, ktorým je poskytovateľ zdravotnej starostlivosti, ktorý poskytuje zdravotnú starostlivosť, ktorú vykonávajú lekári s odbornou spôsobilosťou na výkon špecializovaných pracovných činností v špecializačnom odbore pracovné lekárstvo, špecializačnom odbore klinické pracovné lekárstvo a klinická toxikológia alebo v špecializačnom odbore dermatovenerológia; špecializované pracovisko vypracuje lekársky posudok o uznaní choroby z povolania.

22. Podľa § 8 ods. 2 až 4 zákona č. 461/2003 Z. z. v účinnom znení, choroba z povolania podľa tohto zákona je choroba uznaná príslušným špecializovaným pracoviskom podľa osobitného predpisu, zaradená do zoznamu chorôb z povolania uvedeného v prílohe č. 1, ak vznikla za podmienok uvedených v tejto prílohe:

- a) zamestnancovi zamestnávateľa podľa § 16 pri plnení pracovných úloh alebo služobných úloh alebo v priamej súvislosti s plnením pracovných úloh alebo služobných úloh,
- b) fyzickej osobe uvedenej v § 17 ods. 2 pri činnostiach uvedených v tomto ustanovení alebo v priamej súvislosti s týmito činnosťami.

Choroba z povolania je aj choroba, ktorá bola zistená pred jej zaradením do zoznamu chorôb z povolania, najviac tri roky pred dňom jej zaradenia do tohto zoznamu.

Plnenie pracovných úloh alebo služobných úloh podľa odsekov 1 a 2 je:

- a) výkon pracovných povinností vyplývajúcich z pracovného pomeru alebo služobných povinností vyplývajúcich zo štátnozamestnaneckého pomeru alebo služobného pomeru,
- b) iná činnosť vykonávaná na príkaz zamestnávateľa a
- c) činnosť, ktorá je predmetom pracovnej cesty alebo služobnej cesty.

23. Podľa § 83 zákona č. 461/2003 Z. z., poškodený na účely poskytovania úrazových dávok je zamestnanec zamestnávateľa podľa § 16 a fyzická osoba uvedená v § 17 ods. 2, ak utrpeli pracovný úraz alebo sa u nich zistila choroba z povolania.

24. Podľa § 88 ods. 1 až 3 zákona č. 461/2003 Z. z., poškodený má nárok na úrazovú rentu, ak v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania má viac ako 40-percentný pokles schopnosti vykonávať doterajšiu činnosť zamestnanca alebo činnosť osoby uvedenej v § 17 ods. 2 (ďalej len „pokles pracovnej schopnosti“) a nedovršil dôchodkový vek alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.

Poškodený nemá nárok na výplatu úrazovej renty v období, počas ktorého má nárok na úrazový príplatok, a v období, počas ktorého má nárok na rehabilitačné alebo rekvalifikačné. Poškodený nemá nárok na výplatu úrazovej renty ani v období, počas ktorého sa mu neposkytuje rehabilitačné alebo rekvalifikačné z dôvodu jeho neúčasti na pracovnej rehabilitácii alebo rekvalifikácii bez vážneho dôvodu uznaného Sociálnou poisťovňou alebo v ktorom maril priebeh pracovnej rehabilitácie alebo rekvalifikácie. Pokles pracovnej schopnosti sa posudzuje na účely odseku 1 v súvislosti s plnením pracovných úloh uvedených v § 8 ods. 4 alebo s činnosťami uvedenými v § 17 ods. 2, alebo v priamej súvislosti s plnením pracovných úloh, alebo v priamej súvislosti s týmito činnosťami. Pokles pracovnej schopnosti sa opätovne posúdi, ak sa predpokladá zmena vo vývoji pracovnej schopnosti. Pri posudzovaní poklesu pracovnej schopnosti sa neprihliada na zdravotné postihnutia, ktoré boli zohľadnené na nárok na invalidný výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu.

25. Podľa 89 ods. 1 až 4 zákona č. 461/2003 Z. z., suma úrazovej renty sa určí ako súčin 30,4167-násobku sumy zodpovedajúcej 80% denného vymeriavacieho základu poškodeného a koeficientu určeného ako podiel čísla zodpovedajúceho percentuálnemu poklesu pracovnej schopnosti a čísla 100.

Ak sa poškodenému vypláca invalidný dôchodok, zníži sa suma úrazovej renty určená podľa odseku 1 o sumu tohto dôchodku. Úrazová renta sa vypláca v sume zníženej podľa prvej vety aj vtedy, ak zanikol nárok na výplatu dôchodkovej dávky.

Na zníženie úrazovej renty podľa odseku 2 je rozhodujúca suma dôchodku, na ktorú má poškodený nárok ku dňu priznania úrazovej renty, a ak bol dôchodok uvedený v odseku 2 priznaný po priznaní úrazovej renty, rozhodujúca je suma dôchodku, na ktorú má nárok ku dňu jeho priznania.

Ak u poškodeného došlo k zmene poklesu pracovnej schopnosti z dôvodu toho istého pracovného úrazu alebo tej istej choroby z povolania, doterajšia suma úrazovej renty sa upraví v pomere novej percentuálnej miery poklesu pracovnej schopnosti k doterajšej percentuálnej miere poklesu pracovnej schopnosti odo dňa zmeny poklesu pracovnej schopnosti.

26. Podľa § 109 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z., nárok na výplatu dávky vzniká splnením podmienok ustanovených týmto zákonom na vznik nároku na dávku, splnením podmienok nároku na jej výplatu a podaním žiadosti o priznanie alebo vyplácanie dávky.

27. Podľa § 112 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., dávka sa prizná alebo sa zvýši odo dňa, od ktorého dávka alebo jej zvýšenie patrí, najviac tri roky spätne odo dňa zistenia, že sa dávka priznala alebo sa vyplácala v nižšej sume, ako patrí, alebo najviac tri roky spätne od uplatnenia nároku na dávku alebo nároku na jej zvýšenie, ak sa dodatočne zistí, že sa dávka:

- a) priznala v nižšej sume, ako patrí,
- b) vypláca v nižšej sume, ako patrí,
- c) odoprela neprávom alebo
- d) priznala od neskoršieho dátumu, než od ktorého patrí.

28. Podľa § 153 ods. 4 až 6 zákona č. 461/2003 Z. z., lekárska posudková činnosť úrazového poistenia zahŕňa:

- a) posudzovanie poklesu pracovnej schopnosti,
- b) posudzovanie zdravotnej spôsobilosti poškodeného absolvovať pracovnú rehabilitáciu alebo rekvalifikáciu na účely opätovného zaradenia do pracovného procesu,
- c) kontrolu bodového ohodnotenia pracovného úrazu a choroby z povolania na účely náhrady za bolesť a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v sporných prípadoch,
- d) posudzovanie účelnosti vynaložených nákladov spojených s liečením, za ktoré sa považujú náklady na liečivá a lieky, zdravotnícke pomôcky, dietetické potraviny a doprava poškodeného spojená s liečením.

Lekársku posudkovú činnosť podľa odseku 1 vykonáva posudkový lekár sociálneho poistenia príslušnej pobočky a posudkový lekár sociálneho poistenia ústredia (ďalej len „posudkový lekár“) a podľa odseku 2 písm. b/ aj určený zamestnanec Sociálnej poisťovne za osobnej účasti poistenca alebo poškodeného.

Posudkový lekár posudzuje na účely sociálneho poistenia pri kontrolných lekárskech prehliadkach zdravotný stav, schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť a pracovnú schopnosť poistenca a poškodeného:

- a) v lehote určenej pri predchádzajúcom posudzovaní alebo aj skôr, ak zistí posudkovo významné skutočnosti, ktoré odôvodňujú vykonanie kontrolnej lekárskej prehliadky,
- b) na podnet inej fyzickej osoby alebo právnickej osoby.

29. Podľa § 172 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., na konanie vo veciach sociálneho poistenia sa nevzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní. Všeobecný predpis o správnom konaní sa nevzťahuje ani na konanie vo veciach starobného dôchodkového sporenia v rozsahu upravenom týmto zákonom.

30. Z obsahu administratívneho spisu je zrejmé, že sťažovateľka požiadala podaním zo dňa 11.11.2016 pobočku žalovanej o prehodnotenie úrazovej renty z dôvodu poklesu pracovnej schopnosti podľa § 89 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení. K žiadosti pripojila prepúšťiaciu správu z jej hospitalizácie na Klinike pracovného lekárstva a toxikológie zo dňa 12.09.2016. V závere lekárskej správy kliniky sa uvádza, že sa jedná o pacientku s profesionálnym ochorením z vibrácií, s prevahou cievnych neurologických zmien, hlásené v marci 2008, sťaženie spoločenského uplatnenia bolo hodnotené 800 bodmi, s pretrvávajúcou klinickou symptomatológiou. Čo sa týka ochorenia z vibrácií, bolo skonštatované, že syndróm karpálneho tunela je bez klinickej progresie v porovnaní s vyšetrením realizovaným v roku 2014. Boli popísané ďalšie ochorenia súvisiace s prekonanou infekciou, zažívacími problémami, inkontinencia 2. stupňa, alergie, psychické poruchy a iné. Sťažovateľke bola odporúčaná práca mimo rizika vibrácií, chladu, s nepreťažovaním horných končatín a osového aparátu ako i ďalšie odporúčania súvisiace sa ďalšími ochoreniami.

31. Zo strany sťažovateľky nebol predložený žiaden dôkazný prostriedok preukazujúci, že jej ďalšie ochorenia mimo choroby z vibrácií (teda ochorenie kostí, kĺbov, svalov, ciev a nervov končatín spôsobené vibráciou) boli spôsobené, resp. sú následkom vykonávania práce v spoločnosti Tesla Liptovský Hrádok, a. s.. Sťažovateľka bola po prvý krát vyšetrená v ambulancii pracovného lekárstva a toxikológie dňa 28.03.2008, kedy jej bola priznaná choroba z povolania - choroba z vibrácií - ochorenia kostí, kĺbov, svalov, ciev a nervov končatín, s dátumom prvého zistenia dňa 16.11.2007 a následne nebolo konštatované žiadne iné ochorenie z povolania Klinikou pracovného lekárstva a toxikológie. V aktuálnej správe uvedenej inštitúcie bolo konštatované, že syndróm karpálneho tunela je bez klinickej progresie, t. j. nedošlo k jeho zhoršeniu, odôvodňujúci zvýšenie úrazovej renty.

32. Kasačný súd súhlasí s prezentovaným názorom žalovanej, že na účely úrazovej renty sa posudzuje výlučne to ochorenie, ktoré bolo Klinikou pracovného lekárstva a toxikológie uznané ako profesionálne. Z uvedeného dôvodu nemožno pri posudzovaní miery poklesu pracovnej schopnosti sťažovateľky pre účely úrazovej renty prihliadať na ďalšie ochorenia sťažovateľky, ktoré priamo nesúvisia - nie sú dôsledkom výkonu práce pre bývalého zamestnávateľa. Pre účely úrazovej renty nemožno prihliadať na tie ochorenia, ktoré sú zohľadnené pre posudzovanie miery poklesu pracovnej schopnosti pre účely invalidného dôchodku.

33. Určenie miery poklesu pracovných schopností na 45 % znamenalo v danom prípade zohľadnenie pracovných schopností sťažovateľky, pričom z nich nevyplýva, že by žalobkyňa nebola schopná práce vôbec. Z posudkového hľadiska mohla vykonávať práce okrem tých, ktoré by boli v expozícii rizika vibrácií. Z popisu pracovných činností, ktoré sťažovateľka vykonávala počas doby zamestnania nevyplýva, že by tieto mali výlučne charakter kontaktu s vibrujúcimi zariadeniami. Sťažovateľka v priebehu správneho procesu o jej žiadosti o úrazovú rentu nevzniesla námietky voči stanoveniu miery pracovnej schopnosti posudkovými lekármi a správnosť tohto určenia nebola v ďalšom konaní žiadnym dôkazným prostriedkom spochybnená. Nepredložila v konaní dôkaz, ktorým by preukázala zhoršenie svojho zdravotného stavu spôsobeného chorobou z povolania, odôvodňujúceho zvýšenie miery poklesu pracovnej schopnosti. Stanovenej miere poklesu pracovnej schopnosti poškodenej zodpovedá priznaná dávka úrazovej renty.

34. Nárok na úrazovú rentu poškodenému patrí, ak je posudkovým lekárom zistený pokles schopnosti vykonávať doterajšiu činnosť zamestnanca v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania o viac ako 40 %, nedovŕšil dôchodkový vek alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok. V prípade sťažovateľky nedošlo posudkovými lekármi žalovanej k zmene priznanej 45 %-nej miery poklesu pracovnej schopnosti sťažovateľky v dôsledku choroby z povolania z dôvodu, že na základe relevantných lekárskeho nálezov nebola konštatovaná progresia choroby z vibrácií (t. j. uznané choroby z povolania). Kasačný súd nezistil rozpor medzi lekárskeho nálezom Kliniky pracovného lekárstva a toxikológie vyplývajúcim z prepúšťacej správy zo dňa 12.09.2016 a zisteniami posudkových lekárov žalovanej. Lekárske nálezy neurológov z roku 2016 predložené v odvolacom konaní nepreukazujú priamy súvis medzi ochorením z vibrácií sťažovateľky zisteným v roku 2007 a jej ďalšími diagnostikovanými ochoreniami a toto nepotvrdilo ani príslušné špecializované pracovisko. Keďže teda nedošlo k zmene priznanej miery pracovnej schopnosti sťažovateľky z dôvodu choroby z povolania, nebol dôvod na zmenu výšky úrazovej renty.

35. Na základe uvedených dôvodov dospel kasačný súd k názoru, že žalovaná ako i Krajský súd v Žiline vec správne právne posúdili, vychádzali z dostatočne preukázaného stavu veci, svoje rozhodnutia riadne odôvodnili. Podľa ustálenej judikatúry, pod dostatočným odôvodnením rozhodnutia je potrebné chápať také rozhodnutie, v obsahu ktorého sa nemusí nachádzať odpoveď na každú otázku a námietku účastníka konania. Pre účely dodržania spravodlivého procesu je postačujúce, ak sa súd vysporiada v odôvodnení svojho rozhodnutia s podstatnými a relevantnými námietkami, ktoré sa vzťahujú na predmet konania. Preskúmané rozhodnutia žalovanej uvedené atribúty spĺňajú.

36. Podľa § 461 SSP preto kasačný súd kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietol.

37. O trovách konania rozhodol podľa § 467 ods. 1 v spojitosti s ust. § 167 ods. 1 SSP a neúspešnej sťažovateľke nepriznal náhradu trov konania.

38. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.